

DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA TRANSPORT LOYIHALARINI AMALGA OSHIRISH

Baxromov Rasuljon A'zamjon o'g'li

Bank-moliya akademiyasi magistranti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13824996>

Annotatsiya. Ushbu maqolada so'nggi yillarda elektromobillar sonining ko'payishi elektr energiyasini olishning muqobil usullarining tarqalishiga ham ta'sir qilishi tahlil qilanadi. Dizayn, quvvat, zaryadlash uchun joylar soni va boshqalarni tanlash bunga bog'liq bo'lishida jahonda eng mashhur quyosh elektro stansiyalariga alohida to'xtalib o'tilgan. Ushbu masalalarni davlat-xususiy sherikchilikda olib borishga e'tibor qaratiladi.

Kalit so'zlar: quyosh zaryadlash stansiyasi, elektromobil, quyosh panellari, zaryadlash infratuzilmasi.

IMPLEMENTATION OF TRANSPORT PROJECTS BASED ON PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP

Abstract. This article analyzes how the increase in the number of electric cars in recent years affects the spread of alternative methods of obtaining electricity. The selection of design, power, number of places for charging, etc., depends on this, and the most popular solar power stations in the world were specifically mentioned. Attention is paid to these issues in public-private partnership.

Key words: solar charging station, electric car, solar panels, charging infrastructure.

РЕАЛИЗАЦИЯ ТРАНСПОРТНЫХ ПРОЕКТОВ НА ОСНОВЕ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Аннотация. В данной статье анализируется, как увеличение количества электромобилей в последние годы влияет на распространение альтернативных способов получения электроэнергии. От этого зависит выбор конструкции, мощности, количества мест для зарядки и т. д., и конкретно были упомянуты самые популярные солнечные электростанции в мире. Уделяется внимание этим вопросам в рамках государственно-частного партнерства.

Ключевые слова: солнечная зарядная станция, электромобиль, солнечные панели, зарядная инфраструктура.

KIRISH

Ekologiyaning hozirgi holati insoniyatni atmosfera ifloslanishini to'xtatadigan yoki hech bo'lmaganda kamaytiradigan texnik ishlanmalar ustida ishlashga majbur qiladi. Bu so'nggi yillarda ichki yonuv dvigatellari bo'lgan avtomobillar ishlab chiqarishdan elektr avtomobillarga o'ta boshlagan avtomobil sanoatiga ham tegishlidir. Ammo bu ekologik dasturlarni to'liq amalga oshirish uchun yetarli emas. Zamonaviy elektr mashinalari iste'mol qiladigan energiya atom, qattiq va suyuq yoqilg'i elektr stansiyalarida ishlab chiqariladi, bu ham atrof-muhitni sezilarli darajada ifloslantiradi. Qayta tiklanadigan ekologik energiya manbalari ushbu muammoni hal qilishda qutqarish uchun keladi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Iste'molchilarni energiya bilan ta'minlash tizimida qayta tiklanuvchi energiyadan samarali

foydalanish kabi masalalarni hal qilishda bir qator taniqli xorijiy olimlar V.Shnitser, A.Irenberger, G.Myuller, F.Vaychbrodt, K.Lotar, O.Danilov S.Slavchev, V.Krizik, M.Slovakia, P.Levkovskiy, Sh.Shoyokubov, M.Narziev, A.Satıybaldıyev, L.Sule, Y.Yassi, A.Ibraxim, Ch.Xaron, K.Kostina, S.Klykov, B.Kajinskiy, A.Obozov, S.Obuxov V.Yelistratov, P.Svit, A.Kuskov, R.Diyorov, O.Guseva, K.Barkov, D.Strebkov, V.Xarchenko, V.Alekseev, V.Vissarionov, B.Kazandjan, S.Tarnijevskiy, B.Andersen, U.Bekman, Dj.Daffi, S.Kleyn, D.Mak-Veyg, B.Xrustov va boshqa olimlar o'z tadqiqotlari bilan katta hissa qo'shganlar.

O'zbekistonning taniqli olimlaridan R.Zaxidov, A.Rajabov, A.Muxammadiev, X.Muratov, Sh.Muzafarov, A.Isakov, M.Ibragimov, A.Boqiev, R.Avezov, A.Mirzabaev, Sh.Klychev, N.Avezova, S.Ergashev, G'.Uzoqov, Z.Iskandarov, Yo.Abbosov, B.Xayriddinov, M.Muhammadiev, B.Urishev, S.Ergashev, R.Aliev, A.Umurzakov, O.Bozorovlar ham iste'molchilarni energiya bilan ta'minlash tizimida iste'mol qilinadigan energiya ta'minotida an'anaviy va qayta tiklanadigan manbalardan birgalikda foydalanish kabi ilmiy muammolarni hal qilishda o'z ilmiy tadqiqot ishlari bilan katta hissa qo'shganlar.

TADDIQOT METODOLOGIYASI VA EMPIRIK TAHLIL

Olib borilgan tadqiqotlardan farqli o'laroq qayta tiklanuvchi energiyani yetkazib berish va iste'mol qilish rejimlarini muvofiqlashtirish orqali tizimda qayta tiklanuvchi manbalardan foydalanish ko'rsatkichlarini baholash usullarini ishlab chiqish bilan bog'liq ilmiy muammolar va ishlab chiqarilayotgan elektromobillarni qisqa muddatda quvvatlantirish uchun bu yangi davr mashinalarini faqatgina akkumlyatorlarini almashtirish bilan chegaralanmasdan, o'z-o'zini quvvatlantirish va quvvatlantirgichlarning parametrlarini asoslash bo'yicha tadqiqotlar yetarli darajada o'rganilmagan.

Shunday qilib, butun dunyoda noan'anaviy energiya manbalarini faol qidirish va rivojlantirish mavjud. Jumladan, quyosh-elektr energiya o'zgartirgichlari elektr transport vositalari uchun eng ma'qul va istiqbolli hisoblanadi.

Quyosh energiyasi asta-sekin hayotimizning bir qismiga aylanib bormoqda. Bu soha salohiyati cheklangan, ammo elektr transport vositalarining rivojlanishi tufayli elektr energiyasi iste'molining oshishi mavjud barcha imkoniyatlardan foydalanishni zarur qilib qo'yadi[1].

Quyosh panellari batareyalardagi yukni kamaytirish uchun elektr transport vositalarining o'zida ham, zaryadlovchi stansiyalarda ham asosiy energiya manbai sifatida ham ishlatilishi mumkin.

Shu sababli, elektromobillar uchun quyosh zaryadlovchi stansiyalarining bir nechta modellarini dunyoda bo'ylab tarqalishi va quyoshdan iqtisodiy foydalanish nuqtai nazaridan tahlil qilish taklif etiladi, chunki quyosh panellarining samarali dizayni nafaqat transport infratuzilmasining sifatini nafaqat estetika nuqtai nazaridan aniqlanadi. Shuningdek, zaryad stansiyalari uchun ajratilgan maydonni minimallashtirish va zaryadlashga muhtoj bo'lgan elektromobillarga xizmat ko'rsatish uchun zarur quvvatni ta'minlash kerak.

Evergreen Solar Fuel Station

Quyosh energiyasini zaryad qilish stansiyasi Evergreen Solar Fuel Station (Frankfurtda o'rnatilgan), rasm. 1, a. Panellar ishlab chiqaruvchisi Amerikaning Evergreen Solar Fuel kompaniyasidir.

Evergreen Solar Fuel Station quyosh stansiyasi kichik elektr transport vositalari, jumladan,

velosiped taksilari, segwaylar, elektr velosipedlar va skuterlar uchun akkumulatorlarni zaryadlashni ta'minlaydi.

Stansiya oltita zaryadlash portidan iborat bo'lib, ularning har biri o'z energiyasini bino tomonida joylashgan Evergreen Solar quyosh panellaridan oladi. Muassasa yirik savdo tumanida joylashgan bo'lib, odamlarga o'zlari xarid qilish vaqtida elektr transport vositalarini quvvatlantirish imkonini beradi.

Yozning quyoshli kunida stansiya taxminan 21 kVt/soat quvvat ishlab chiqaradi. Ushbu quyosh zaryadlovchi stansiyalari elektromobil transporti infratuzilmasi uchun namuna bo'lishi mumkin va ekologik avtomobillar rivojlanishini rag'batlantirishda muhim qadamdir.

Beautiful Earth Group solar electric vehicle Charger

Beautiful Earth Group solar electric vehicle Charger quyosh elektr avtomobilini zaryadlovchi zaryadlovchi stansiyasi Nyu-Yorkdagi birinchi quyosh elektr transport vositasini zaryadlovchi stansiya hisoblanadi. Energiya Sharp fotovoltaiik panellari (235 Vt) tomonidan ishlab chiqariladi, 1-rasm b.

Shuni ta'kidlash kerakki, " Beautiful Earth " qayta ishlangan, foydalanishdan chiqarilgan temir yuk tashish konteynerlaridan qurilgan.

Beautiful Earth stansiyasi taxminan 6 kVt quvvatga ega. O'rnatilgan batareya tufayli u kechayu kunduz elektr energiyasi bilan ta'minlay oladi.

1-rasm. Quyosh energiyasidan zaryadlovchi stansiyalar: a – Evergreen Solar Fuel Station; b - Beautiful Earth Group solar electric vehicle Charger.

XULOSA VA MUNOZARA

"Yashil" energiyaning eng mashhur manbalaridan biri quyoshdir. Bu dunyoda ham, O'zbekistonda ham quyosh zaryad stansiyalarining paydo bo'lishini tasdiqlaydi.

Zaryad stansiyasi modelini tanlashda ko'rib chiqish uchun bir necha muhim jihatlari bor. Ulardan biri zaryadlash darajasini aniqlash o'z ichiga oladi (darajasi 1, yoki 2, yoki 3). Bu parametrlar elektr avtomobil mashinalarning zaryadlash vaqtini o'rtacha miqdori bilan bog'liq.

Butun kun yoki undan ko'p vaqt to'xtab turgan mashinalar uchun 1-darajali zaryadlash ta'minlanishi kerak. 1-2 soat to'xtab turadigan transport vositalari uchun zaryadlashning 2 - darajasi. Agar juda tez zaryadlash kerak bo'lsa, bir soatdan kam to'xtab turgan elektromobillar uchun 3 -darajali.

Quyosh zaryadlash stansiyasining turini va modelini tanlashda atrofdagi infratuzilma va iste'molchilarga tayanish kerak. Quvvatni tanlash, zaryadlash uchun joylar soni, zaryadlash

stansiyasining dizayni va boshqalar bunga bog'liq bo'ladi. Ushbu amaliyotlarni davlat-xususiy sherikchilik asosida olib borish ulkan yutuqlar keltirishi shubhasiz.

REFERENCES

1. Xolmurodovich E. M. Sferik trigonometriyani o'rgatishda Maple va Microsoft Excel dasturlarini qo'llash // INNOVATION, INTEGRATION VA TA'LIM BO'YICHA DISCURSE XALQARO JURNALI. – 2021. – 2-jild. – Yo'q. 2. - B. 580-584.
2. Yusubaliyev A., Pirimov O. G'o'za chigitlarini elektr maydonida ekologik toza dezinfeksiya qilish // TIBBIYOT FANLARI. – 2016. – B. 27.
3. Argun Shch. Ukrainada muqobil energiya turlari va ulardan foydalanish istiqbollari / Shch. Argun // Avtomobil transporti. – 2014. – Nashr 35. – 29–33-betlar.
4. Xnatov A.V. Quyosh energiyasi - quyosh elektr stantsiyalarining asosiy turlari va turlari / A.V. Xnatov, Sh.V. Argun, V.O. Cherevaty, O.A. Ulyanets // Avtomobil va elektronika. Zamonaviy texnologiyalar. – 2017. – No 12. – B. 12– 21.